

A magyar vállalkozáskutatás meghatározó írásai és témái

Virágh Enikő

Programvezető – Vállalkozáskutatói hálózat program

2020. szeptember

A Vállalkozáskutatói és Elemzői Hálózat első közös projektje a vállalkozáskutatással kapcsolatos legfontosabbnak tartott szövegek összegyűjtése volt¹. A projekt eredményeképpen egy 96 elemből álló lista állt össze, melyhez 27-en járultak hozzá a javaslataikkal². Jelen összegzés az összegyűjtött szövegek listáját, az azokból kirajzolódó tématerképet és a gyűjtés során levont néhány tanulságot, következtetést tartalmazza.

A lista összeállításával célunk a vállalkozáskutatás területén született jelentős írások összegyűjtése mellett annak feltérképezése volt, hogy milyen témák körül sűrűsödnek a kutatási kérdések és elemzések, illetve hol húzódnak a vállalkozáskutatás határai. Arra is kíváncsiak voltunk, hogyan kapcsolódnak egymáshoz az érintett témák és a szellemi műhelyek, illetve mennyire vannak átfedésben az ajánlott szövegek, vagyis milyen fokú a kanonizáltság a vállalkozáskutatás területén?

A beküldők átlagosan 4,7 szöveget jelöltek meg. A legkevesebbet ajánló beküldő 1, a legtöbbet ajánló 10 szöveget küldött el³. Figyelemreméltó, hogy a 27 beküldő többsége (18 fő) legalább felerészben saját szellemi műhelyéből származó művet ajánlott. 12-en kizárólag saját műhelyükből származó, vagy saját maguk által szerzett szövegeket válogattak, 6-an más műhelyből is ajánlottak, de legalább felerészben sajátból. 4-en többnyire más műhelyből, 5-en pedig kizárólag más műhelyből ajánlottak műveket. Ennek egyik oka lehet, hogy a saját műhelyben született szövegeket ismerik elsősorban a kutatók és elemzők. Másik oka lehet az a feltételezés, hogy a közösség többi tagja számára nem elég ismertek ezek az egyébként igen jelentősnek tartott művek, így a kutatók az ajánlásokkal ezen művek ismertségének növeléséhez is hozzá kívántak járulni.

A lista összeállításának egyik lehetséges tanulsága (a fentiekkel összefüggésben) a beküldött szövegek heterogenitása, számbeli nagysága. Mindössze 11 olyan szöveg volt, amit egymástól függetlenül többen is jelöltek. A maradék 85 szöveg 1-1 kutató javaslata alapján került be a listába, amiből a kanonizáltság alacsony szintjére is következtethetünk. A 96 beküldött mű túlnyomó többsége (62) tanulmány, kisebb számban könyvek (21) és kutatási jelentések (7) is

¹ A kutatókat arra kértük, küldjék el a vállalkozáskutatás területén született, általuk legjelentősebbnek tartott 3-5 szöveget, melyre 2020. március 17. és április 17. között volt lehetőségük. Az ajánlott szövegnél sem feltétel, sem kizáró ok nem volt, hogy a beküldőtől különböző személy legyen a szerzője.

² Az inputot adó személyek listáját lásd a dokumentum végén. Segítségüket és közreműködésüket ezúton is nagyon köszönjük!

³ Bár 3-5 szöveget kértünk eredetileg, végül minden beküldött szöveget figyelembe vettünk. A listát ez torzítja valamelyest, az önkéntes szelektálás azonban eredeti céljainkat még kevésbé szolgálja.

akadtak köztük⁴. Bár összességében a tanulmány mint műfaj dominál, és a könyvek írására amúgy is egyre kevésbé vállalkoznak a szerzők, a legtöbbet említett szövegek között mégis nagyobb arányban találunk könyveket (monográfiákat). Úgy tűnik azoknak – már komplexitásuknál fogva is - nagyobb esélye van referenciaponttá válni, „kanonizálódni” a területen.

A beküldött tanulmányok, kutatási jelentések és monográfiák absztraktjai és kulcsszavai alapján tématerképet készítettünk. Az inputok nagy száma miatt, az olvashatóság érdekében a legfontosabb kulcsszavakra fókuszáltunk, illetve, ahol lehetett összevontuk őket. Az elemzéshez ATLAS.ti 8 szövegelemző szoftvert használtunk. Első lépésként a tanulmányokhoz rendeltük hozzá kódként a kulcsszavakat (ennek összefüggéseit mutatja az 1. ábra), második lépésben a tanulmányokat rendeltük hozzá szellemi műhelyekhez, intézményekhez a szerzők alapján⁵ (ennek összefüggéseit mutatja a 2. ábra). Végül az egyes kulcsszavakat megkíséreltük témakörökhöz rendelni, csoportosítani, az egyes témakörökhöz pedig a könnyebb olvashatóság érdekében színek kódokat rendeltünk. Az alábbi témaköröket különítettük el:

1. Közgazdaságtan (lila)
2. Vállalkozói teljesítmény, értékrend, regionális gazdaságtan (narancs)⁶
3. Menedzsment (világoszöld)
4. Gazdaságpolitika, vállalkozáspolitikai (sötétzöld)
5. (Gazdaság)szociológia (citromsárga)
6. B2B kapcsolatok (piros)
7. Speciális vállalkozás- illetve vállalat típusok (nem önálló téma⁷, türkiz)
8. Speciális ágazatok (nem önálló téma⁸, szürke)

Az egyes témák és műhelyek súlya pedig az 1. összefoglaló táblázatból olvasható ki.

⁴ Továbbá 2 tanulmánykötet, 2 kormányzati stratégiai dokumentum, 1 teljes folyóirat-különszám és egy doktori disszertáció.

⁵ Kivételes esetekben, például amikor egy tanulmány két szerzője két különböző intézmény tagja, vagy egy tanulmány két műhely együttműködésében született, a tanulmányt két különböző szellemi műhelyhez is hozzárendeltük.

⁶ Ez a téma terület kicsit heterogénnek tűnhet, indokolt lehet a tovább osztása. Ebben az írásban azonban minden olyan témát és kérdést ide soroltunk, ami társadalmi és gazdasági szempontokat egyaránt és hasonló súllyal érvényesített.

⁷ Ezek a kódok azt jelölik, amikor a tanulmány egy adott kérdést bizonyos vállalat típusokra leszűkítve vizsgál (például kisvállalat-menedzsment), vagy kifejezetten egy adott vállalat típusra érintő speciális problémát jár körbe (például a generációváltást a családi vállalkozások kapcsán) esetleg magát a vállalat típusra igyekszik lehatárolni, definiálni és számarányát megbecsülni (ld. családi vállalkozások a KKV szektoron belül: Kása - Radácsi – Csákné Filep 2019).

⁸ Ezek a kódok azt jelölik, amikor egy adott ágazaton (pl. autóipar, turizmus) belüli kérdés a vizsgálat tárgya, például esettanulmányon keresztül.

1. Táblázat: Műhelyek és témakörök. A cellákban az érintett dokumentumok darabszáma látható.

	1. Közg.tan, Vállgadz.tan (lila)	2. Értékrend, reg. gtan. (narancs)	3. Menedzs- ment (világoszöld)	4. Gazdaság- politika (sötétzöld)	5. Szociológia (citrom- sárga)	6. B2B viszonyok (piros)	7. Speciális vállalatok (türkiz)	8. Speciális ágazatok (szürke)	Dokumentu- mok száma összesen
Babes-Bolyai	1	4			5		1		5
BCE GK	13	5	5	2		1	2	2	18
BCE TK		1			2				2
BGE		5	1		1		2		7
CEU	1								1
GVI			1						1
Hétfa	3	6		3		3	2	1	8
ITM	1	1	2	2			2		2
KAM					1				1
Kopint-Tárki	1								1
ME		4	1	1					5
MNB	4		1	1			2		4
MTA KRTK	16			1		1		1	16
MTA TK		2	1		2		1		2
NKE	1					1		1	1
PPKE	3			1					3
PTE	9	9	1	2	2		3	1	13
SZE	1	1	1			1	1	1	1
SZTE	1			2			2		2
VOE	1		9	1			2		9
Dokumentu- mok száma összesen	55	27	24	13	13	6	19	6	96

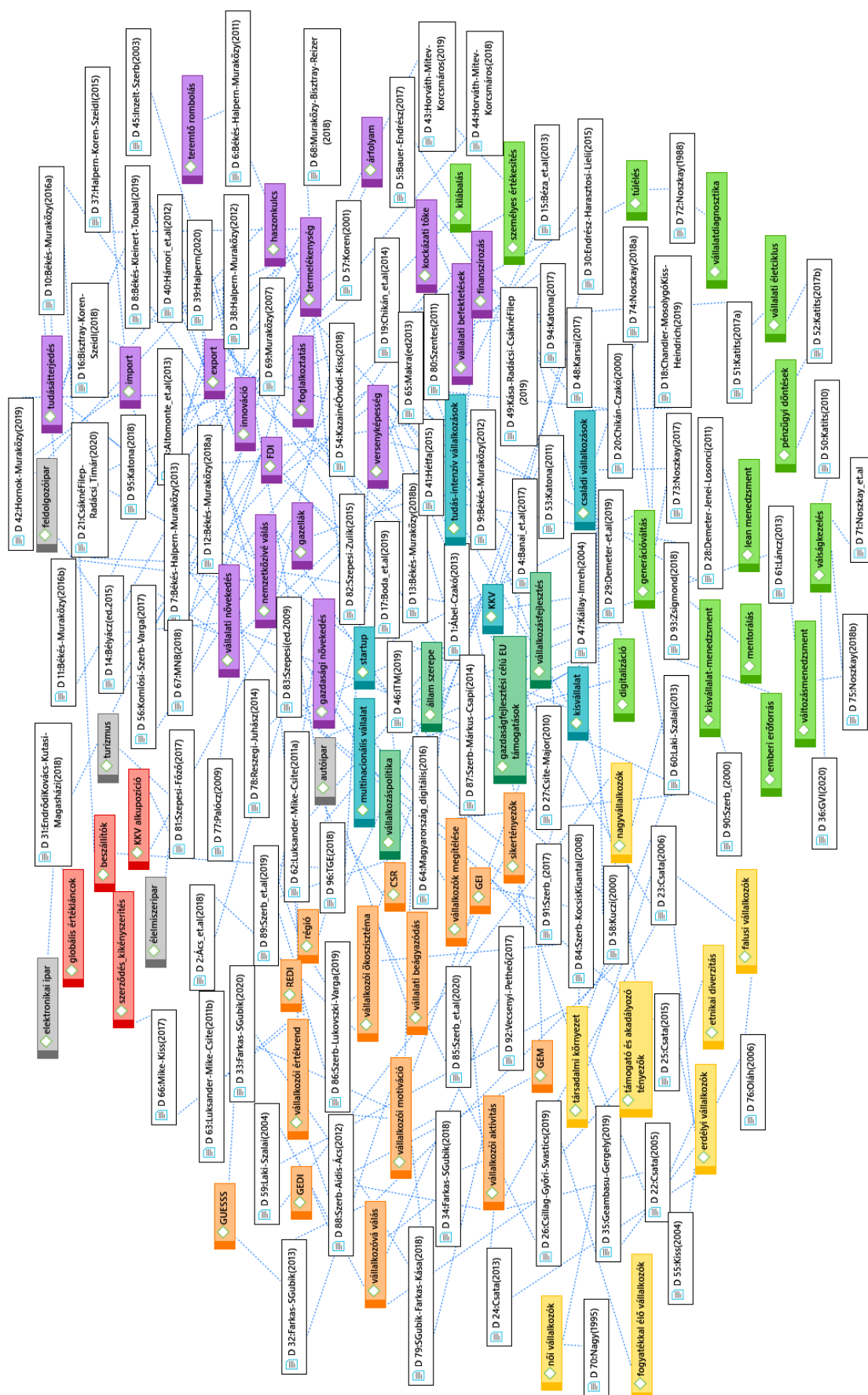
A táblázatból azt láthatjuk, hogy az összesítő listában a legnagyobb súllyal (a legnagyobb számú dokumentummal) a BCE Gazdaságtudományi Kara (18), az MTA KRTK (16) és a PTE (13) képviselteti magát. Ezeknek a műhelyeknek a szövegei közül többet nem csak az ott tevékenykedő szerzők, hanem mások is ajánlottak⁹. Ami a témaköröket illeti, az érintett dokumentumok száma alapján¹⁰ a legnagyobb terület egyértelműen a közgazdaságtan (mikro-, makroökonómia, vállalatgazdaságtan), ezt követi a vállalkozói értékrendet, teljesítményt, gazdasági-társadalmi illetve regionális hatásokat és beágyazottságot vizsgáló témakör, valamint a vállalkozás-, illetve vállalat-menedzsment területe. Ezeknél kevésbé jelentős a gazdaságpolitikai és a szociológiai kérdéseket érintő szövegek száma, legkisebb súllyal pedig a vállalatok közti (business to business) viszonyokat vizsgáló kérdések szerepelnek.

A tématerképek (1-2. ábra) szintén Atlas.ti 8 szoftverrel készültek el. Ami a színekódokat illeti: fehérrel mindig a dokumentum azonosítója (szerzők, évszám – 1. ábra) illetve a szellemi műhely (2. ábra) szerepel, a kódok eltérő színezése pedig a témákat jelöli.

⁹ Az MTA KRTK és a PTE úgy kiemelkedő az összesítésben, hogy a válaszadóink között csak 1-1 kutató tartozott ezekhez a műhelyekhez.

¹⁰ Egy dokumentumhoz több, különböző témakörhöz tartozó kulcsszó is rendelhető, tehát egy dokumentum több témakörhöz, és – több szerző esetén – több műhelyhez is tartozhat.

1. ábra: Tématérkép művek szerint

2. ábra: Tématérkép műhelyek szerint

1. Közgazdaságtan (lila színek)

Az egyik nagy csoportot a klasszikus közgazdaságtannal kapcsolatos, mikro- makroökönómia illetve a vállalatgazdaságtan területét érintő témák jelentik, amely elsősorban az MTA KRTK KTI (16)¹¹ és a BCE Gazdálkodástudományi Kar (13), azon belül is leginkább a Vállalatgazdaságtan Intézet szellemi műhelyekhez kötődik, de ide kapcsolódik a PTE-n (9), az MNB-ben (4), a PPKE-n (3), a Hétfában (3), az SZE-n (2), valamint a CEU-n (1), az SZTE-n (1) az NKE-n (1) és a Kopint-Tárkiban (1) születő tanulmányok egy része is.

¹¹ A műhelyek után zárójelben az érintett szövegek darabszáma látható. Összesített adatokért lásd az 1. táblázatot.

Ezek az írások elsősorban a vállalati növekedéssel, termelékenységgel, versenyképességgel, innovációval, nemzetközivé válással, külkereskedelemmel és finanszírozással foglalkoznak. Olyan kérdésekre keresik a választ, mint például hogy milyen tényezőkön múlik a magyar vállalati szféra versenyképessége (Chikán et al. 2014), illetve az exportsiker (Ábel – Czakó 2013)? Hogyan modellezhető a nemzetközivé válás folyamata (Békés – Muraközy 2018a-b) vagy a vállalatok finanszírozása (Katona 2017)? Milyen összetevői lehetnek az iparági termelékenységnövekedésnek (Békés – Halpern – Muraközy 2011)? Mitől függ a tudásátterjedés mértéke (Békés – Kleinert – Toubal 2009) és milyen hatásai lehetnek az importtevékenységre (Bisztray – Koren – Szeidl 2018)? Miben különböznek a többi vállalattól a külkereskedő (Békés – Halpern – Muraközy 2013) vagy a nagyon dinamikusan növekvő vállalatok, vagyis a gazellák (Békés – Muraközy 2012; Komlósi – Szerb – Varga 2017)? Hogyan függ össze egymással az innováció, a termelékenység és a külkereskedelem (Halpern 2020)?

A témakör elsősorban a (sötétzölddel jelölt) gazdaságpolitikai területtel áll szoros kapcsolatban: mind a növekedés, mind a versenyképesség, mind a termelékenység értelmezhető vállalati és makrogazdasági szinten. A szövegek jelentős része mindkét dimenziót vizsgálja (pl. Chikán – Czakó 2000; Halpern – Koren – Szeindl 2015). A makroökonómiai elemzések a gazdaságpolitika számára egyértelműen hasznosítható eredményekkel járnak, a tanulmányok ezeket a javaslatokat ki is hangsúlyozzák (pl. Békés – Halpern – Muraközy 2013; Hornok – Muraközy 2019). Mások pedig kifejezetten az állam szerepét vizsgálják például a finanszírozás (Karsai 2017), a vállalati versenyképesség (Katona 2011) vagy a vállalati beruházások ösztönzésének területén (pl. Endrész – Harasztosi – Lieli 2015).

Előfordul emellett a (türkizzel jelölt) speciális vállalattípussal való kapcsolat is, amikor a fenti kérdéseket egy adott vállalattípusra szűkítve nézik: például a versenyképességet és az exportképességet a kisvállalatok körében (Szerb – Márkus – Csapi 2014) vagy kifejezetten a kisvállalatok finanszírozását (Béza et al. 2013).

2. Vállalkozás-gazdaságtan és regionális gazdaságtan (narancssárga színkód)

Ez a témakör a gazdasági és a társadalmi kérdéseket hasonló súllyal taglalja. Ide soroltuk a komplex vállalkozói mutatókat (GEM, GEDI, REDI), amelyek a vállalkozói teljesítményben az egyéni tényezőket, az attitűdöket és a környezeti hatásokat is figyelembe veszik. Ide

tartoznak emellett a vállalkozói kultúrát, motivációkat és aktivitást, valamint a vállalatok regionális gazdasági-társadalmi beágyazódását és hatásait vizsgáló, a PTE (9), Hétfa (6), Corvinus GK (5), BGE (5) ME (4), Babes-Bolyai (4), MTA TK (2) és SZE (1) szellemi műhelyekből kikerülő könyvek-tanulmányok is.

A terület kérdései között találjuk például az alábbiakat: milyen - a vállalkozás szempontjából releváns - értékrendszerek jellemzik a magyar társadalmat általában (Szepesi et al. 2009) illetve a vállalkozókat specifikusan (Luksander – Mike – Csité 2011a-b), milyen a vállalkozók megítélése (Szerb – Kocsis-Kisantal 2008), és (az előbbiektől nem függetlenül) mennyire erős a fiatalok (például egyetemi hallgatók) vállalkozói hajlandósága Magyarországon (Farkas – S. Gubik 2013, 2018, 2020)? A másik nagy csoportba pedig a vállalkozói teljesítmény regionális különbségeit és a vállalatok regionális beágyazódását vizsgáló kérdések találhatók (ide tartozik például az SZE Tér – Gazdaság - Ember folyóiratának az AUDI regionális hatásait és gazdasági-társadalmi beágyazottságát vizsgáló tematikus különszáma).

A témakör szorosan összefügg a (sötétzölddel jelölt) gazdaságpolitikai területtel, hiszen a komplex vállalkozói mutatók elemzése a gazdaságpolitika számára fontos tanulságokkal szolgál (pl. Szerb – Aidis – Ács 2012; Szerb – Lukovszki – Varga 2019; Szerb 2017) az állam a gazdasági ösztönzők mellett a vállalkozói kultúra fejlesztésében, az egyéni és környezeti tényezők kedvezőbbre hangolásában is szerepet vállalhat (Luksander – Mike – Csité 2011a). További kapcsolódási pont a (citromsárgával jelölt) gazdaságpszichológia területe, ahol a vállalkozói motivációk és teljesítmény kérdése meghatározott társadalmi csoportokkal összefüggésben merül fel.

3. Menedzsment (világoszöld színek)

A világoszölddel jelölt terület a vállalat-menedzsmenttel foglalkozik, azt a kérdést állítva a középpontba, hogy hogyan lehet sikeresen menedzselni egy vállalatot és átvezetni különböző természetes fejlődési stádiumokon, életciklusokon illetve válságokon. Ezt a területet elsősorban a VOE (9) szellemi műhelyhez tartozó munkák fémjelzik, de a BCE Gazdálkodástudományi Kara (5), az ITM (2), a PTE (1) és a BGE (1) bizonyos tanulmányai is érintik a területet. A VOE elsősorban a változás és válságmenedzsment vonalat képviseli (pl. Katits 2010; 2017a-b; Noszkay et al.; Noszkay 2018b; Lánicz 2013). A BCE GK körébe tartozó művek vagy a sikeres vállalkozáshoz igyekeznek kulcsot adni (Vecsenyi – Petheő 2017) vagy a versenyképességgel

(pl Demeter – Jenei – Losonci 2011), illetve az innovációval (Horváth – Mitev – Korcsmáros 2018, 2019) kapcsolatban tárgyalják a menedzsment valamelyik aspektusát – a karcsúsítást vagy a személyes értékesítést.

Ebből már látszik, hogy az egyik kapcsolódási pont a korábban már tárgyalt (lilával jelölt) közgazdaságtan – vállalatgazdaságtan terület. Másik a gazdaságpolitikai (sötétzölddel jelölt) témakör olyan írások révén, amelyek egyszerre igyekeznek tanulságokat megfogalmazni a cégvezetők és a gazdaságpolitikuskok számára (Reszegi – Juhász 2014). Végül a (türkizzel jelölt) speciális vállalatípusokkal is szoros a kapcsolat, amennyiben az adott szöveg kifejezetten az adott vállalatípus menedzsmentjére fókuszál: ilyen a kisvállalat-menedzsment (Szerb 2000), a startupok túlélését és növekedését biztosító tényezők vizsgálata (Csákné Filep – Radácsi – Tímár 2020) vagy a specifikusan a családi vállalkozásokra jellemző generációváltás sikeres levezénylésének problémája (Noszkay 2017; 2018a; Chandler – Mosolygó-Kiss – Heindrich 2019).

4. Gazdaságpolitika (sötétzöld színek)

Ez a tématerület az állam szerepét és lehetőségeit vizsgáló, szakpolitikai kérdéseket fed le. Több szellemi műhelyből származó tanulmány kiinduló kérdése ide kapcsolódik. A Hétfa (3) és a PTE (2), SZTE (2), BCE GK (2) mellett az ITM (2) (pl. „A magyar mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítésének a stratégiája 2019-2030”) és az MNB (1) által jegyzett stratégiai dokumentumok és hatásvizsgálatok (MNB 2018; Banai et al. 2017) tartoznak ide. A terület fő kérdése az, hogy hogyan biztosítható a gazdasági növekedés és hogyan növelhető a magyar versenyképesség a vállalatokon keresztül (pl. Szerb 2017; Szerb et al. 2019)?

Szorosan kapcsolódnak speciális, súlyuk vagy a bennük rejlő potenciál miatt kiemelten fontosnak tartott vállalatípusokhoz (türkiz színek) mint a KKV (pl. Kállay – Imreh 2014) és a startup (pl. „Magyarország digitális startup stratégiája” 2016). Kapcsolódnak a korábban már említett (lilával jelölt) közgazdaságtani, makroökonómiai tématerülethez is, amennyiben azok az állam szerepét, a gazdaságpolitika lehetőségeit például az innováció, a finanszírozás (pl. Karsai 2017) vagy a nemzetköziesedés terén vizsgálják, vagy erre reflektálnak. Végül kapcsolódnak a (narancssárgával jelölt) vállalkozói teljesítmény és motivációk területéhez is. Ehhez a határterülethez azok a tanulmányok tartoznak, amelyek a társadalmi környezet, a

vállalkozókedv és -értékek fontosságát hangsúlyozzák a KKV-k sikerességében és ezen keresztül a gazdasági-társadalmi fejlődésben (pl Farkas – S. Gubik 2020).

5. Szociológia, gazdaságszociológia (citromsárga színkód)

Végül az utolsó témakör a szociológia-gazdaságszociológia felől közelít a vállalkozáshoz, jellemzően nem vállalatok, nem is vállalkozások, hanem az azokat működtető vállalkozók állnak az érdeklődés fókuszában. Ide tartoznak speciális vállalkozócsoportok, amelyek valamilyen szempontból nehezített pályán mozognak: nők (Nagy 1995), fogyatékkal élők (Csillag – Győri - Svastics 2019), etnikai kisebbségben lévő (erdélyi magyar) vagy falusi vállalkozók (pl. Csata 2015), esetleg ezek metszetei (Geambasu – Gergely 2019; Oláh 2016). A fő kérdés itt jellemzően az, hogy ezek a csoportok lehetőségeiket tekintve miben különböznek a többségi csoporttól, milyen speciális nehézségekkel és korlátozó tényezőkkel kell megküzdeniük, és mik az esetleges támogató faktorok?

A területhez legszorosabban kapcsolódó műhelyek a Babes-Bolyai Egyetem (5), az MTA Társadalomtudományi Intézete (2) és a BCE Társadalomtudományi Kara (2), de a PTE két tanulmánya is érinti. Ezek a tanulmányok a vállalkozást, mint társadalmi jelenséget vizsgálják. A vállalkozás, vállalkozóvá válás társadalmi feltételeit hangsúlyozzák (Csata 2005, 2006; Oláh 2006) vagy a vállalkozás lehetséges társadalmi hatásaira fókuszálnak (Laki – Szalai 2004, 2013).

A tématerület szoros összefüggésben áll a (narancssárgával jelölt) vállalkozói teljesítmény és motivációk kérdéskörével: a vállalkozóvá válás, a vállalkozói teljesítmény és siker társadalmi tényezők függvényeként jelenik meg (pl. Csata 2005, 2006; 2013).

6. B2B viszonyok (piros színkód)

Ez a témakör a business to business kapcsolatokat állítja a középpontba, az intézményi közgazdaságtan területét érinti. A legtöbb ide kapcsolódó dokumentum a Hétfa (3) szellemi műhelyben született, de egyet-egyét találunk a BCE GK, az MTA KRTK, az SZE és az NKE műhelyeiből is. Kis és közepes vállalatok kiszolgáltatottságát és alkupozícióját (Szepesi – Főző 2017), vagy a szerződés kikényszerítés módozatait kutatja (Mike – Kiss 2017) esetleg a globális

értékláncokba való betagozódást, illetve az abban való feljebb lépés lehetőségét vizsgálja esettanulmányon keresztül (Endrődi-Kovács – Kutasi – Magasházi 2018).

A szerződés-kikényszerítés és az alkupozíció kérdésköre összekapcsolódik a vállalkozói kultúrával és ökoszisztémával (narancssárga színkód) és az állam szabályozó szerepével és feladataival (sötétzöld színkód), a globális értékláncokban elfoglalt pozíció témája pedig az innováción keresztül a lila színkóddal jelölt területtel.

Összegzés és továbblépési lehetőségek

A Vállalkozáskutatói és Elemzői Hálózat első közös projektjének keretében a vállalkozáskutatással kapcsolatos legfontosabbnak tartott, magyar vonatkozású elemzéseket, tanulmányokat, könyveket gyűjtöttük össze, melynek eredményeképpen 27 kutató küldött el összesen 96 különböző szöveget. Ebben a rövid írásban szellemi műhelyek és témakörök szerint vizsgáltuk meg az ajánlott műveket.

Szembeötlő, hogy a gyakran előforduló, többek által jelentősnek tartott művek aránya viszonylag alacsony (a 96-ból mindössze 11). A szellemi műhelyek közül kiemelkedik a BCE Gazdálkodástudományi Kara, az MTA KRTK KTI, és a PTE. Ami a témaköröket illeti, 6 fő területet azonosítottunk, melyek közül a legnagyobbban a közgazdaságtan tűnik, amelyhez a beküldött szövegek közel 60%-a kapcsolódik. Jelentős még a gazdasági-társadalmi kérdéseket egyaránt boncolgató, értékrenddel, vállalkozói teljesítménnyel, beágyazottsággal foglalkozó, továbbá a menedzsmenttel kapcsolatos irodalom. Kisebb súlyt képviselt a szövegeken belül a gazdaságpolitika és a szociológia területe, a B2B kapcsolatokról szóló irodalom pedig bár megjelent, de a legalacsonyabb előfordulási aránnyal bírt a tématerületek között.

A feltáró kutatás több jövőbeli potenciális kutatási kérdést vet fel. Célszerű a munkát a módszertani sokszínűség vizsgálatával folytatni, illetve annak feltérképezésével, hogy az egyes kutatók saját kutatási területén kívül milyen más témát tartanak fontosnak az ajánlott művek alapján.

Egymástól függetlenül többek által említett szövegek:

- Ábel István - Czakó Erzsébet (2013): *Az exportsiker nyomában*. Alinea Kiadó.
- Banai Ádám - Lang Péter - Nagy Gábor - Stancsics Martin (2017): A gazdaságfejlesztési célú EU-támogatások hatásvizsgálata a magyar kkv-szektorra. *Közgazdasági szemle* 64 (10), 997–1029.
- Békés Gábor - Muraközy Balázs (2012): Magyar Gazellák. *Közgazdasági szemle* 59 (3), 233–262.
- Chikán Attila - Czakó Erzsébet - Wimmer Ágnes - Antal Zsuzsanna - Bakonyi Zoltán - Balaton Károly - Demeter Krisztina - Felsmann Balázs - Gelei Andrea - Gyulavári Tamás - Juhász Péter - Kazainé Ónodi Annamária - Kiss János - Kolos Krisztina - Matyusz Zsolt - Vaszkun Balázs - Zoltayné Paprika Zita (2014): *Kilábalás göröngyös talajon. Gyorsjelentés a 2013. évi kérdőíves felmérés eredményeiről*.
- Chikán Attila - Czakó Erzsébet (2000): *Versenyben a világgal. Vállalataink versenyképessége az új évezred küszöbén*. Akadémiai Kiadó.
- Halpern László - Koren Miklós - Szeidl Ádám (2015): Imported inputs and productivity. *American Economic Review* 105 (12), 3660-3703.
- Hornok C - Muraközy Balázs (2019): Markups of exporters and importers: evidence from Hungary. *Scandinavian Journal of Economics* 121 (3), 1303-1333.
- Kása Richárd - Radácsi László - Csákné Filep Judit (2019): Családi vállalkozások definíciós operacionalizálása és hazai arányuk becslése a kkv-szektoron belül. *Statisztikai Szemle* 97 (2), 146-174.
- Reszegi László - Juhász Péter (2014): *A vállalati teljesítmény nyomában/Nem csak tulajdonosoknak és menedzsereknek!* Budapest, Alinea Kiadó.
- Szerb László – Varga Attila – Sebestyén Tamás – Szabó Norbert (2019): A vállalkozás szerepe a gazdasági növekedésben Magyarországon. *Közgazdasági Szemle* 66 (9), 607-634.
- Vecsenyi János - Petheő Attila (2017): *Vállalkozz okosan!: az ötlettől a piacra lépésig*. HVG Kiadó.

Teljes lista:

1. Ábel István - Czakó Erzsébet (2013): *Az exportsiker nyomában*. Alinea Kiadó
2. Ács, Zoltán J. – Estrin, Saul – Mickiewicz, Tomasz – Szerb, László (2018): Entrepreneurship, institutional economics, and economic growth: an ecosystem perspective. *Small Business Economics*, 51, 501–514. Elérhető: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11187-018-0013-9>

3. Altomonte, C. - Aquilante, T - Békés, Gábor - Ottaviano, GIP (2013): Internationalization and innovation of firms: evidence and policy. *Economic policy* 28 (76), 663-700. Elérhető: http://eprints.lse.ac.uk/54877/1/Ottaviano_et al_ Internationalization-innovation-firms_2013.pdf
4. Banai Ádám - Lang Péter - Nagy Gábor - Stancsics Martin (2017): A gazdaságfejlesztési célú EU-támogatások hatásvizsgálata a magyar kkv-szektorra. *Közgazdasági szemle* 64 (10), 997–1029. Elérhető: <http://www.kszemle.hu/tartalom/cikk.php?id=1723>
5. Bauer Péter - Endrész Marianna: Corporate investment in Hungary-stylised facts on micro data. *MNB tanulmányok*. Elérhető: <https://www.mnb.hu/kiadvanyok/elemzesek-tanulmanyok-statisztikak/mnb-tanulmanyok/mnb-tanulmanyok/op-131-peter-bauer-marianna-endresz-corporate-investment-in-hungary-stylised-facts-on-micro-data>
6. Békés Gábor - Halpern László - Muraközy Balázs (2011): A teremtő rombolás szerepe a vállalati termelékenység alakulásában Magyarországon. *Közgazdasági Szemle* 58 (2), 111-132. Elérhető: http://real.mtak.hu/82948/1/02_bekes_halpern_murakozy_u.pdf
7. Békés Gábor - Halpern László - Muraközy Balázs (2013): Külkereskedelem és a vállalatok közötti különbségek. *Közgazdasági Szemle* 60 (1), 1-24.
8. Békés Gábor – Kleinert, J. – Toubal, F. (2009): Spillovers from multinationals to heterogeneous domestic firms: Evidence from Hungary. *World Economy* 32 (10), 1408-1433. Elérhető: <https://halshs.archives-ouvertes.fr/file/index/docid/641328/filename/wp2009-31.pdf>
9. Békés Gábor - Muraközy Balázs (2012): Magyar Gazellák. A gyors növekedésű vállalatok jellemzői és kialakulásuk elemzése. *Közgazdasági szemle* 59 (3), 233–262. Elérhető: http://epa.oszk.hu/00000/00017/00190/pdf/EPA00017_Kozgazdasagi_szemle_2012_03_01%20Bekes%20Murakozy.pdf
10. Békés Gábor - Muraközy Balázs (2016a): Beszállítói termékek a magyar feldolgozóiparban. *Közgazdasági Szemle* 63 (10), 1046-1073. Elérhető: http://epa.oszk.hu/00000/00017/00241/pdf/EPA00017_kozgazdasagi_szemle_2016_10_1046%E2%80%931073.pdf
11. Békés Gábor - Muraközy Balázs (2016b): Measuring productivity premia with many modes of internationalization. *Economics Letters* 139, 61-64.
12. Békés Gábor - Muraközy Balázs (2018a): The ladder of internationalization modes: evidence from European firms. *Review of World Economics*. 154 (3), 455-491.
13. Békés Gábor - Muraközy Balázs (2018b): The ladder of internationalisation modes. *VOX* article. Elérhető: <https://voxeu.org/article/ladder-internationalisation-modes>
14. Bélyácz Iván (szerk.) (2015): *A vállalati növekedés tapasztalatai az 1993-2012 közötti időszakban*.
15. Béza Dániel - Csákné Filep Judit - Csapó Krisztián - Csubák Tibor Krisztián - Farkas Szilveszter - Szerb László (2013): *Kisvállalkozások finanszírozása*. Elérhető: <https://saldokiado.hu/assets/res/download/kisvallalkozasok-finanszirozasa.pdf>

16. Bisztray Márta - Koren Miklós - Szeidl Adam (2018): Learning to Import from Your Peers. *Journal of International Economics* 115 (November), 242-258. Elérhető: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022199618304070>
17. Boda György - Fülöp Zoltán - Losonci Dávid - Révész Tamás (2019): A növekedési ütem és a foglalkoztatás növelésének lehetőségeiről. *Közgazdasági Szemle* 66 (4), 376-417. Elérhető: <http://www.kszemle.hu/tartalom/cikk.php?id=1832>
18. Chandler, Nicholas - Mosolygo-Kiss Agnes - Heidrich, Balazs (2019): Transferring Responsible Leadership: the Manifestation of Responsible Leadership Characteristics During Family Business Succession Michael, E. Bratsis (szerk.) *Academy of Management Global Proceedings. Bled, Szlovénia : Academy of Management*, p. n.a. ISSN: 2638-4892.
19. Chikán Attila - Czakó Erzsébet - Wimmer Ágnes - Antal Zsuzsanna - Bakonyi Zoltán - Balaton Károly - Demeter Krisztina - Felsmann Balázs - Gelei Andrea - Gyulavári Tamás - Juhász Péter - Kazainé Ónodi Annamária - Kiss János - Kolos Krisztina - Matyusz Zsolt - Vaszkun Balázs - Zoltayné Paprika Zita (2014): *Kilábalás göröngyös talajon - Gyorsjelentés a 2013. évi kérdőíves felmérés eredményeiről*. Elérhető: <http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/1528/>
20. Chikán Attila - Czakó Erzsébet (2000): *Versenyben a világgal. Vállalataink versenyképessége az új évezred küszöbén*. Akadémiai Kiadó.
21. Csákné Filep Judit - Radácsi László - Timár Gigi (2020): A magyar startup-vállalkozások túlélését és növekedését befolyásoló tényezők – szakértői interjúk tapasztalatai. *Vezetéstudomány* 51 (1), 16-31. Elérhető: http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/4488/1/VT_2020n1a2.pdf
22. Csata Zsombor (2005): A vállalkozások megjelenésének társadalmi meghatározottsága a Székelyföld falvaiban. *Erdélyi Társadalom* 2005 (2), 91-112. Elérhető: <https://www.erdelyitarsadalom.ro/files/et06/et-bbu-06-06.pdf>
23. Csata Zsombor (2006): A vállalkozói potenciál területi eltéréseinek társadalmi magyarázatai Erdély rurális térségeiben. *Korunk (ma.)* Elérhető: http://adatbank.transindex.ro/html/cim_pdf414.pdf
24. Csata Zsombor (2013): A vállalkozói aktivitás egyes sajátosságai és tényezői Erdélyben. *Területi Statisztika* 16 (1), 21-37. Elérhető: <http://real.mtak.hu/16516/1/Csata%20Zsombor%20Vallalkozoi%20aktivitas%202013.pdf>
25. Csata Zsombor (2015): Ethnicity and Economy. A research Agenda for Transylvania. *Erdélyi Társadalom Társadalomtudományi Szakfolyóirat* 13 (3). Elérhető: <https://www.erdelyitarsadalom.ro/62-hungarian/korabbi-szamok/xiii-evfolyam-3-szam-2015-3/394-zsombor-csata-ethnicity-and-economy-a-research-agenda-for-transylvania.html>
26. Csillag Sára - Győri Zsuzsanna - Svastics, Carmen (2019): Long and winding road? Barriers and supporting factors as perceived by entrepreneurs with disabilities. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy* 13 (1-2), 42-63. Elérhető: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JEC-11-2018-0097/full/html>

27. Csíte András - Major Klára (2010): Az állam és a vállalkozások kapcsolatának néhány jellegzetessége Magyarországon. Háttér tanulmány. Hétfa Kutatóintézet. *Bizalom és Vállalkozás Program. Műhelytanulmányok IV.* Elérhető: http://hetfa.hu/wp-content/uploads/HMT04_Csite_Major_AzallamesavallalkozasokkapcsolatanaknehanyjellegzetessegeMagyarorszagonISBN.pdf
28. Demeter Krisztina - Jenei István - Losonci Dávid (2011): *A lean menedzsment és a versenyképesség kapcsolata.* Versenyképesség Kutató Központ. Elérhető: http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/766/1/Lean_elektronikus.pdf
29. Demeter Krisztina - Losonci Dávid - Nagy Judit - Horváth Bálint (2019): Tapasztalatok az Ipar 4.0-val: egy esetalapú elemzés. *Vezetéstudomány* 50 (4), 11-23. Elérhető: http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/4058/1/VT_2019n4p11.pdf
30. Endrész Marianna - Harasztosi, Péter - Lieli, Róbert P. (2015): The Impact of the Magyar Nemzeti Bank's Funding for Growth Scheme on Firm Level Investment. *MNB tanulmányok.* Elérhető: <https://www.mnb.hu/letoltes/ehl-wp-2015-final-1.pdf>
31. Endrődi-Kovács V. - Kutasi Gábor - Magasházi M. (2018): Visegrád Group Expertise and Position in the Samsung Global Value Chain: A Case Study of Samsung Electronics in the V4 Countries. *Central European Business Review* 7 (1), 14-36. Elérhető: <http://cebr.vse.cz/pdfs/cbr/2018/01/02.pdf>
32. Farkas Szilveszter - S. Gubik Andrea (2013): Az egyetemi-főiskolai hallgatók vállalkozói attitűdkutatásának módszertani sajátosságai. *Statisztikai Szemle* 91 (10), 993-1012. Elérhető: http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2013/2013_10/2013_10_993.pdf
33. Farkas Szilveszter - S. Gubik Andrea (2020): Vállalkozói elképzelések és aktivitás a Budapesti Gazdasági Egyetem hallgatói körében – Az elmúlt 10 év változásai. *Multidiszciplináris kihívások, sokszínű válaszok* (1), 28-44. Elérhető: http://real.mtak.hu/106019/1/FARKAS_Szilveszter-S_GUBIK_Andrea.pdf
34. Farkas Szilveszter - S. Gubik Andrea (2018): *Entrepreneurship intentions and activities of students in Hungary - Global University Entrepreneurial Spirit Student's Survey 2018 National Report.* Elérhető: http://www.guesssurvey.org/resources/nat_2018/GUESSS_Report_2018_Hungary.pdf
35. Geambaşu Réka - Gergely Orsolya (2019): *A székelvöldi vállalkozónők gazdasági és társadalmi szerepei.* Kutatási jelentés. Elérhető: https://ukksz.ro/uploads/documents/No_Elet_Ero_kutatasi_jelentes_vegso.pdf
36. GVI (2020): *A koronavírus gazdasági hatásainak vállalati kezelése.* Kérdőíves felmérés – második hullám Gyorselemzés. 2020. 03. 24. Elérhető: https://gvi.hu/files/researches/601/koronavirus_masodik_elemzes_200325.pdf
37. Halpern László - Koren Miklós - Szeidl Ádám (2015): Imported inputs and productivity. *American Economic Review* 105 (12), 3660-3703. Elérhető: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/aer.20150443>
38. Halpern László - Muraközy Balázs (2012): Innovation, productivity and exports: the case of Hungary. *IEHAS Discussion Papers*, No. MT-DP - 2009/21, ISBN 978-963-9796-79-

- 9, Hungarian Academy of Sciences, Institute of Economics, Budapest. Elérhető: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/108168/1/MTDP0921.pdf>
39. Halpern László (2020): *Termelékenység, innováció és külkereskedelem magyar vállalati adatok alapján*. Műhelytanulmány. Budapest, Magyarország: Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 33 p. Elérhető: <https://www.mtaki.hu/wp-content/uploads/2020/03/CERSIEWP202014-2.pdf>
40. Hámori B. - Szabó K. - Derecskei A. - Hlédik E. - Rosta M. - Tóth L. (2012): *Innovációs verseny–esélyek és korlátok*. Aula Kiadó, Budapest. Elérhető: http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/1044/1/hamori_szabo_innovacios_verseny.pdf
41. Hétfa Kutatóintézet (2015): *Az üzleti szolgáltatások hatása a versenyre. Oldás és kötés*. Kutatásvezető: Szepesi Balázs
42. Hornok Cecília - Muraközy Balázs (2019): Markups of exporters and importers: evidence from Hungary. *KCG Working Paper*, No. 9, Kiel Centre for Globalization (KCG), Kiel. Elérhető: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/175673/1/KCG-Working-Paper-9.pdf>
43. Horváth Daniella Dominika - Mitev Ariel - Korcsmáros Enikő (2019): A vállalati innováció dimenzióinak feltárása az értékesítők szempontjából. Exploring the dimensions of enterprise innovation from the salesman's perspective. *Vezetéstudomány* 50 (10), 26-38. Elérhető: http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/4268/1/VT_2019n10p26.pdf
44. Horváth Daniella Dominika - Mitev Ariel Zoltán - Korcsmáros Enikő (2018): Az innováció értelmezése és dimenziói az értékesítők nézőpontjából. *A hatékony marketing - EMOK 2018 Nemzetközi Tudományos Konferencia konferenciakötete*. Elérhető: http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/3686/1/Horvath%20Daniella%20Dominika%20Korcsmaros%20Eniko%20Mitev%20Ariel%20Zoltan_Az%20innovacio%20ertelmezese%20es%20dimenzioi%20az%20ertekeesito%20nezopontjabol.pdf
45. Inzelt Annamária – Szerb László (2003): Az innovációs aktivitás vizsgálata ökonometriai módszerekkel. *Közgazdasági Szemle* 50 (11), 1002–1021. Elérhető: <https://www.epa.hu/00000/00017/00098/pdf/5mhinzeltszerb.pdf>
46. ITM (2019): *A magyar mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítésének a stratégiája 2019-2030*. Elérhető: https://www.kormany.hu/download/5/f7/b1000/KKV_Strategia.pdf
47. Kállay László - Imreh Szabolcs (2004): *A kis-és középvállalkozás-fejlesztés gazdaságtana*. Aula Kiadó, Budapest.
48. Karsai Judit (2017): *Furcsa pár: az állam szerepe a kockázattőke-piacon Kelet-Európában*. Közgazdasági Szemle Alapítvány / MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, Budapest.
49. Kása Richárd - Radácsi László - Csákné Filep Judit (2019): Családi vállalkozások definíciós operacionalizálása és hazai arányuk becslése a kkv-szektoron belül. *Statisztikai Szemle* 97 (2), 146-174. Elérhető: http://real.mtak.hu/86763/7/2019_02_146.pdf
50. Katits Etelka (2010): *A vállalati válság pénzügyi menedzselése*, Saldo, Budapest.

51. Katits Etelka (2017): *A vállalati (életciklus) pénzügyek – Fogalomtár és alapvető módszertan*. Soproni Egyetem Kiadó, Sopron.
52. Katits Etelka (2017): *Haladó vállalati (életciklus) pénzügyek – Pénzügyek változ(tat)ások idején*. Soproni Egyetem Kiadó, Sopron.
53. Katona Klára (2017): Primary Sources of Corporate Investment in Hungary. *Scientific annals of economics and business* 0014 (64), 215-232. Elérhető: https://content.sciendo.com/view/journals/saeb/64/2/article-p215.xml?tab_body=pdf-74962
54. Katona Klára (2018): Impact of Knowledge Capital on the Production of Hungarian Firms. *International Advances in Economic Research* 1083-0898 24 (2), 135-146. Elérhető: https://www.researchgate.net/profile/Klara_Katona/publication/325021141_Impact_of_Knowledge_Capital_on_the_Production_of_Hungarian_Firms/links/5af2cc0d458515c283797f6b/Impact-of-Knowledge-Capital-on-the-Production-of-Hungarian-Firms.pdf
55. Katona Klára (szerk.) (2011): *Vállalati versenyképesség és az állam szerepe: Hitek és tévhitek*. Pázmány Press.
56. Kazainé Ónodi Annamária - Kiss János (2018): Milyen példát mutatnak a sikeres külföldi exportorientált vállalatok az innováció terén a hazai vállalatok számára? *Vezetéstudomány* 49 (1), 78-86. Elérhető: <http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/3294/>
57. Kiss Tamás (2004): Vállalkozástörténetek Erdélyben. In: Kovács Éva (szerk): *A gazdasági átmenet etnikai tájképei*. Teleki László Intézet - PTE BTK Kommunikáció Tanszék: Budapest - Pécs, 2004, 23-131.
58. Komlósi Éva - Szerb László - Varga Attila (2017): Gyors növekedésű vállalatok Magyarországon. Az innovatív, a rejtélyes és a virtuális gazellák. *Közgazdasági Szemle* 64 (5), 476—506. Elérhető: <http://www.kszemle.hu/tartalom/cikk.php?id=1695>
59. Koren Miklós (2001): Employment Response to Real Exchange Rate Movements: Evidence from Hungarian Exporting Firms. *Hungarian Statistical Review* 79 (6), 24—44. Elérhető: http://koren.mk/papers/peer_reviewed_publications/employment/
60. Kuczi Tibor (2000): *Kisvállalkozás és társadalmi környezet*. Replika Kör, Budapest.
61. Laki Mihály - Szalai Júlia (2004): *Vállalkozók vagy polgárok? A nagyvállalkozók gazdasági és társadalmi helyzetének ambivalenciái az ezredforduló Magyarországon*. Osiris, Budapest.
62. Laki Mihály - Szalai Júlia (2013): *Tíz évvel később – magyar nagyvállalkozók európai környezetben*. Közgazdasági Szemle Alapítvány, Budapest.
63. Láncz Gábor (2013): A stratégiaalkotás és a változásmenedzsment kombinációja a vállalatfejlesztésben („Növekedés és egyensúly” Kautz Gyula Emlékkonferencia elektronikus kötete.) Elérhető: <http://kgk.sze.hu/images/dokumentumok/kautzkiadvany2013/valtozas/lanczgabor.pdf>

64. Luksander Alexandra - Mike Károly - Csité András (2011a): *Egyéni és kormányzati felelősség a vállalkozói kultúrában – Európában és Magyarországon*. BCE Vállalatgazdaságtan Intézet Versenyképesség Kutató Központ. Elérhető: <http://hetfa.hu/wp-content/uploads/2011/11/tamop1.pdf>
65. Luksander Alexandra - Mike Károly - Csité András (2011b): *Maguk urai - a magyar vállalkozó lelkialkata - A magyarországi kisvállalkozók értékvilágának néhány jellemzője*. Műhelytanulmány. BCE Vállalatgazdaságtan Intézet Versenyképesség Kutató Központ. Elérhető: <http://hetfa.hu/wp-content/uploads/2011/11/tamop2.pdf>
66. *Magyarország digitális startup stratégiája*. Digitális Jólét Program, 2016. Elérhető: <https://www.kormany.hu/download/d/8c/e0000/Magyarorsz%C3%A1g%20Digit%C3%A1lis%20Startup%20Strat%C3%A9gi%C3%A1ja.pdf>
67. Makra Zsolt (2013) *A technológia-orientált kisvállalkozások jellegzetességei és fejlesztése Magyarországon*. Universitas Szeged Kiadó.
68. Mike Károly - Kiss Gábor (2017): Beyond the Informal/Formal Divide: How do Firms Combine Contract-enforcement Institutions? *HÉTFA Working Papers* No. 2017/21 Budapest ISSN 2062-378X. Elérhető: http://hetfa.hu/wp-content/uploads/2018/02/hetfa_wp_21_mike_kiss.pdf
69. MNB: *Növekedési jelentés 2018*, 6. fejezet. Elérhető: <https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/novekedesi-jelentes/2018-11-08-novekedesi-jelentes-2018-november>
70. Muraközy Balázs - Bisztray Márta - Reizer Balázs (2018): Productivity differences in Hungary and mechanisms of TFP growth slowdown Luxembourg, Luxembourg: Publications Office of the European Union.
71. Muraközy Balázs (2007): Do vertical spillovers from FDI lead to changes in markups?: firm-level evidence Hungary. *Applied Economics Quarterly*, 53 (2), 197-218.
72. Nagy Beáta (1995): Üzletasszonyok és üzletemberek: Női és férfi vállalkozók az 1990-es évek elején. *Szociológiai Szemle* 4., 147-164. Elérhető: <http://szociologia.hu/dynamic/9504nagy.htm>
73. Noszkay Erzsébet - Baji-Gál Csaba - Gamblett Gábor - Lánicz Gábor: *Válságmenedzsment beavatkozások (Menedzsment tanácsadási kézikönyv)*. 595 – 620 Szerk. Poór József Akadémiai Kiadó.
74. Noszkay Erzsébet (1988): *Egészséges vagy beteg - A vállalat diagnosztikai modellje*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.
75. Noszkay Erzsébet (2017): Tapasztalatok a családi vállalkozások átörökítésének dilemmái kapcsán. *Vezetéstudomány* 48 (6-7), 64 – 72. Elérhető: http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/2958/1/VT_2017n6-7p64.pdf
76. Noszkay Erzsébet (2018a): Családi cégek „alulnézetben”.... (A hazai családi vállalkozások működési stabilitása és átörökösítési gondjai). *Farkas Ferenc Nemzetközi Tudományos Konferencia kötet*. Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, Pécs.

77. Noszkay Erzsébet (2018b): *Változás- és válságmenedzsment az alapoktól* (harmadik kiadás) Akadémiai Kiadó. Elérhető: <https://saldokiado.hu/assets/res/download/valtozas-es-valsagmenedzsment-az-alapoktol.pdf>
78. Oláh Sándor (2006): Vállalkozók falun. *Korunk* 2006 (6). Elérhető: <https://epa.oszk.hu/00400/00458/00114/1735.html>
79. Palócz Éva (2009): *Növekedési stratégiák a kis- és középvállalati szektorban*. Kopint Konjunktúrakutatási Alapítvány.
80. Reszegi László - Juhász Péter (2014): *A vállalati teljesítmény nyomában/Nem csak tulajdonosoknak és menedzsereknek!* Alinea Kiadó, Budapest.
81. S. Gubik Andrea - Farkas Szilveszter - Kása, Richárd (2018): A tervezett magatartás elméletének alkalmazása a vállalkozói hajlandóság alakulásának magyarázatára. *Közgazdasági Szemle* 65 (1), 74-101. Elérhető: http://real.mtak.hu/72091/1/05_S_Gubik_FarkasKasa_u.pdf
82. Szentes Tamás (2011): Concept, Measurement and Ideology of 'National Competitiveness'. *KÖZ-GAZDASÁG* 6 : 4. special English language issue, 9-59. Elérhető: <http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/1026/1/kg2011n4p9.pdf>
83. Szepesi Balázs - Főző Zsolt (2017): *A kis- és középvállalkozók kiszolgáltatottságát és alkupozícióját meghatározó tényezők*. HÉTFA Kutatási jelentés. Elérhető: http://hetfa.hu/wp-content/uploads/HEK_GVH2017_honlapra.pdf
84. Szepesi Balázs - Zulik Ákos (2015): A vállalkozói továbblépés koncepciója. Koncepcionális és elméleti kiindulópontok. *HÉTFA Műhelytanulmányok* 2015 (14) Budapest. Elérhető: http://hetfa.hu/wp-content/uploads/H%C3%A9tfa_WP_2015_14_web.pdf
85. Szepesi Balázs (szerk.) (2009): *Jelentés a magyarországi kapitalizmus állapotáról – 2008*. Közjó és Kapitalizmus Intézet. Elérhető: <http://hetfa.hu/wp-content/uploads/2010/09/KapitalizmusJelentes2008.pdf>
86. Szerb László - Kocsis-Kisantal Orsolya (2008): Vállalkozói kultúra Magyarországon két napilap tükrében. *Közgazdasági Szemle* 55 (3), 243-261. Elérhető: <http://epa.uz.ua/00000/00017/00146/pdf/04mhszerb-kocsis-kisantal.pdf>
87. Szerb László - Lafuente, Esteban - Márkus Gábor - Ács Zoltan (2020): *Global Entrepreneurship Index 2019*.
88. Szerb László - Lukovszki Livia - Varga Attila (2019): A vállalkozói ökoszisztéma Magyarország városrégióiban. *Statistikai Szemle* 97 (8), 749-778. Elérhető: http://www.ksh.hu/statszemle_archive/all/2019/2019_08/2019_08_749.pdf
89. Szerb László - Márkus Gábor - Csapi Vivien (2014): Versenyképesség és nemzetköziesedés a magyar kisvállalatok körében a 2010-es években. *Külgazdaság* 58 (5), 53-75.
90. Szerb László – Aidis, Ruta - Ács Zoltán J. (2012): *Magyarország vállalkozói teljesítményének összehasonlító elemzése a Globális Vállalkozói Monitor és a Globális*

Vállalkozói és Fejlődési Index módszertanai alapján. Pécsi Tudományegyetem
Közgazdaságtudományi Kar.

91. Szerb László – Varga Attila – Sebestyén Tamás – Szabó Norbert (2019): A vállalkozás szerepe a gazdasági növekedésben Magyarországon. *Közgazdasági Szemle* 64 (6), 607-634. Elérhető: <http://real.mtak.hu/94086/1/02SzerbesA.pdf>
 92. Szerb László (2000): *Kisvállalati gazdaságtan és vállalkozástan*. Bonus Nyomda, Pécs.
 93. Szerb László (2017): A vállalkozói ökoszisztéma Magyarországon a 2010-es években – helyzetértékelés és szakpolitikai javaslatok. *Vezetéstudomány* 48 (6-7), 2-14. Elérhető: <http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/2951/>
 94. Tér – Gazdaság - Ember (2018). 6 (1) Győr. Elérhető: https://tge.sze.hu/images/dokumentumok/Foly%C3%B3irat/TGE_VI_evf01.pdf
 95. Vecsenyi János - Petheő Attila (2017): *Vállalkozz okosan!: az ötlettől a piacra lépésig*. HVG Kiadó.
 96. Zsigmond Száva (2018): *A vállalkozásfejlesztés mentorálási folyamat Rubik-kockája, avagy: a sikeres folyamat sajátosságai és összetevői*. Doktori (PhD) értekezés, Vállalkozáselmélet és Gyakorlat Doktori Iskola, Miskolci Egyetem. Elérhető: http://193.6.1.94:9080/JaDoX_Portlets/documents/document_31220_section_28251.pdf
- Plusz egy link: A versenyképesség és vállalatok/vállalkozások témában a Versenyképesség Kutató Központ honlapján szerepel az összes eddigi kutatás eredményük 1995-től 2019 novemberig bezárólag: <https://www.uni-corvinus.hu/fooldal/kutatas/kutatokozpontok/versenykepessseg-kutatokozpont/>

A lista az alábbi személyek inputjai alapján készült:

Bartha Zoltán (Metropolitan Egyetem)
Becsey Zsolt (Magyar Nemzeti Bank)
Béres Attila (Equinox)
Czakó Erzsébet (Budapesti Corvinus Egyetem)
Csákné Filep Judit (Budapesti Gazdasági Egyetem)
Csengődi Sándor (Budapesti Corvinus Egyetem)
Dőry Tibor (Széchenyi Egyetem)
Farkas Gergely (Szegedi Tudományegyetem)
Farkas Szilveszter (Budapesti Gazdasági Egyetem)
Geambasu Réka (Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár; Hétfa Kutatóintézet, Budapest)
Gergely Orsolya (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)
Halpern László (Magyar Tudományos Akadémia, KRTK KTI)
Katona Klára (Pázmány Péter Katolikus Egyetem)
Korcsmáros Enikő (Selye János Egyetem)
Kutasi Gábor (Nemzeti Közszerológiai Egyetem)
Losonci Dávid (Budapesti Corvinus Egyetem)
Nábelek Fruzsina (Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézet)
Noszkay Erzsébet (Változás és Válságmenedzserek Országos Egyesülete)
Radácsi László (Budapesti Gazdasági Egyetem)
Reszegi László (Budapesti Corvinus Egyetem)
Soós Gábor Dániel (Magyar Nemzeti Bank)
Szepesi Balázs (Mathias Corvinus Collegium)
Szerb László (Pécsi Tudományegyetem)
Szoboszlai Mihály (Magyar Nemzeti Bank)
Tímár Gigi (Budapesti Gazdasági Egyetem)
Vakhal Péter (Kopint-Tárki Zrt.)
Zsigmond Száva (Budapesti Gazdasági Egyetem)

Melléklet: A Vállalkozáskutatói Hálózat program leírása (2020. jan. 30-án):

A VÁLLALKOZÁSKUTATÓI ÉS ELEMZŐI HÁLÓZAT LÉTREHOZÁSÁNAK CÉLJAI:

A program elsődleges célja a vállalkozások világának kutatói és elemzői közötti együttműködés erősítése, facilitálása, olyan terek és fórumok létrehozása és működtetése révén, ahol a témával foglalkozó kutatók és elemzők találkozhatnak és eszmét cserélhetnek egymással. A program az együttműködés erősítése és a hálózat létrehozása által kíván hozzájárulni a vállalkozásokkal kapcsolatos szisztematikus tudás bővítéséhez és mélyítéséhez.

A program célja továbbá a vállalkozásokkal kapcsolatban felhalmozott tudás ismertségének növelése a közvélemény, a szakpolitika és a vállalkozók körében, valamint ezek révén a vállalkozókról szóló közbeszéd formálásának és a vállalkozáspolitikai programok megalapozottságának elősegítése.

KINEK SZÓL A PROGRAM?

A program elsősorban a vállalkozások világát kutatóknak és elemzőknek szól, legyenek egyetemi, akadémiai szférában tevékenykedő kutatási és/vagy oktatási tevékenységet végző tudósok, vagy tanácsadó cégeknél és bankoknál dolgozó elemzők. Másodsorban pedig azoknak, akik a vállalkozásokra vonatkozó tudást hasznosítják munkájuk során, például vállalkozóként, gazdaságszervezőként, állami döntéshozóként, vagy a közgondolkodás alakítóiként.

A hálózat nyitott bármely vállalkozásokkal kapcsolatos téma iránt, legyen az közgazdasági, üzleti vagy szociológiai megközelítésű, érintse a vállalkozások működését, finanszírozását, a vállalkozóvá válás kérdéseit és problémáit, a vállalkozások tevékenységének gazdasági-társadalmi következményeit vagy más, vállalkozásokkal kapcsolatos témát.

TERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK

A projekt tartalmának kidolgozásán most dolgozunk, ehhez várjuk a javaslatokat. Előzetes elképzelések:

- Éves szakmai konferencia, hozzá kapcsolódó publikációs lehetőséggel,
- Rendszeres vitaestek, workshopok,
- Honlap hasznos információkkal, platform alapon,
- Közösségi médiafelület a hálózat együttműködésének támogatására, az információk terjesztésére,
- Hírlevél a hálózat tagjainak,
- Hírlevél feliratkozó szakpolitikusoknak és szakújságíróknak.

A PROJEKT HÁTTERE ÉS FINANSZÍROZÁSA:

A Vállalkozáskutatói és Elemzői Hálózat része a GINOP 1.1.10 "A mikro-, kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása a vállalkozói ismeretek bővítése révén" című kiemelt projektnek. A felhívás keretében a piaci igények felmérése mellett, cégdiasztikai rendszer kialakítása, tanácsadói termék fejlesztése, valamint a kkv-kal érdemben foglalkozó, őket segítő szolgáltatói szféra (mint például könyvelők és ügyvédek) felkészítése valósul meg. A projekt a generációváltás és a második esély területeket kiemelten kezeli, megvalósítása során cégátadást segítő szolgáltatásokkal, valamint a válságba sodródott vállalkozások számára kialakított tanácsadással segíti a hazai vállalkozásokat. E projekt keretében kerül sor a Vállalkozáskutatói és Elemzői Hálózat létrehozására is.